

İtalya ve BRICS Alternatifi

FABRIZIO VERDE*

Gazeteci

**Fabrizio Verde gazeteci ve çevrimiçi gazete l'AntiDiplomatico'nun editörüdür. Verde, United World International düşünce kuruluşu ve uluslararası dergi ve gazetelerde jeopolitik analizci olarak görevler almaktadır. Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti'nin Napoli Başkonsolosluğu tarafından yayınlanan Amerindia dergisi ve çeşitli ulusal gazetelerle işbirliği yapmıştır. Napoli L'Orientale Üniversitesi Siyaset Bilimi mezunudur.*

Geliş Tarihi: 17.11.2022**Kabul Tarihi:** 17.01.2023

Atıf: Verde, F. (2023). İtalya ve BRICS alternatifi. *BRIQ Kuşak ve Yol Girişimi Dergisi*, 4(2), 78-82.

ÖZ

İtalya, Avrupa Birliği'nin koyduğu katı parametreler ile ABD tarafından dayatılan politikalar arasında sıkışmış, sınırlı egemenliğe sahip bir ülkedir. Roma'nın düşüşü pandeminin etkileriyle ve Giorgia Meloni liderliğindeki yeni Atlantikçi hükümetin bağlılık yemini ettiği ABD/AB/NATO üçlüsünün dayattığı Rusya karşıtı politikalara bağlanmasıyla daha da hızlandı. Yine de bir alternatif var: BRICS. Gelişmekte olan ülkelerin bu ortak oluşumuna katılmak veya onlarla yakın işbirliği yapmak, İtalya'nın kafesinden kurtulmasına, Akdeniz'in ağırlık merkezindeki dengeleyici güç olmaktan doğan doğal rolünü ve kaybettiği egemenliğini yeniden kazanmasına olanak sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: ABD, Akdeniz, Avrupa Birliği, BRICS, İtalya.

Giriş

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KATI PARAMETRELERİ, İtalya'yı çok az manevra alanı olan bir kafese hapsedmektedir. İtalya, AB'de ortalama ücretlerin son 30 yılda düştüğü tek ülkedir. 1990'dan bu yana, İtalya'daki ücretler yerinde sayarken, diğer birçok gelişmiş ülkede ücretler önemli ölçüde arttı. 2020'de, Covid-19'un etkisiyle İtalya'daki ortalama ücretler, 30 yıl önceki seviyenin %2,89 altına düşerek yıllık 37.769 dolara geriledi. 1990 ve 2020 yılları arasını kapsayan aynı dönemde OECD bölgesindeki ücretler %33,09 arttı. Bu değişim, ücretlerin aynı dönemde üçe değilse bile ikiye katlandığı eski Sovyet bloğu veya eski SSCB ülkelerinden oldukça farklıdır (IZA Institute of Labor Economics, 2020).

İtalya'ya yakın ekonomiler dikkate alındığında

AB'nin geri kalan ülkeleriyle yapılan karşılaştırma da daha iyi sonuçlar vermiyor. Örneğin, Almanya ve Fransa'da ortalama ücretler başlangıçta da zaten yüksek olmasına rağmen sırasıyla %33,7 ve %31,1 arttı. Ücretlerdeki en düşük artışlar Güney Avrupa'da gerçekleşmiş olsa da buralardaki değişim bile Roma'dakinden daha olumluydu. Örneğin Yunanistan'da artış %30'du. Birçok yönden İtalya'ninkine benzer bir iş gücü piyasası dinamiğine sahip olan İspanya'da ortalama ücret biraz da olsa (+%6,2) arttı (Openpolis, 2021).

1990'ların başında İtalya - ortalama yıllık ücretler açısından - yedinci sıradaki Avrupa ülkesiydi ve Almanya'nın hemen arkasından geliyordu. 2020'de ise on üçüncü sıraya gerileyerek, 1990'da daha düşük ücretlere sahip olan Fransa, İrlanda, İsveç ve İspanya gibi ülkelerin altına düştü (Openpolis, 2021).

Lira yerine ortak Avrupa para birimini benimseyerek sözde Avro Bölgesi'ne katıldığından beri, İtalyan ekonomisi büyük bir acı içindedir. Durum, perişan edici olarak tanımlanabilir. 1985 ve 2001 yılları arasında İtalya'nın gayri safi yurtiçi hasılası 482 milyar avro (%44) büyümüştü. İtalya'nın avroya dahil olduğu 2002 yılı ile 2017 yılı arasında büyüme 31 milyar avro olarak gerçekleşti. Yani on beş yıl içinde zar zor %2'lik büyüme oranına ulaştı (Bloomberg, 2018).

Son otuz yılda, Roma'nın neredeyse tamamen Washington ve Brüksel'in çıkarlarına tabi kılındığına tanık olduk.

Avroya geçişle birlikte, İtalyan ekonomisinin her zaman güçlü noktası olan ihracat aniden düştü. 1985 ile 2001 yılları arasındaki verileri tekrar incelediğimizde İtalya'nın ihracatının %136,3 büyüdüğünü görüyoruz. Bunun yanında, avroya geçişten sonra bu büyüme %40,9 gibi mütevazı bir seviyede durdu (Panorama, 2018).

Bugün kişi başına düşen GSYİH 1999'dakiyle aynı seviyededir, işsizlik hala çok yüksektir ve sanayi üretimi zayıflamaktadır. (Eurostat, 2022)

Yukarıdakilerin tümü, güçlü bir itibari paraya sabitleme yapmış olmanın etkileridir. Uygulamada, İtalya için avroya geçmek, büyük ölçüde Lirayı Alman Markına bağlamakla eş değerdi.

Belli ki, Antonio Gramsci'nin dediği gibi, "tarih öğretir ama hiç öğrencisi yoktur". Nitekim İtalya, 1926 gibi erken bir tarihte,

Faşist rejim sırasında, Benito Mussolini, Liranın -o sırada dünyanın referans para birimi olan- Sterlin karşısında değerinin yükseltilmesi (revalüasyon) politikasının izleneceğini açıkladığında da aynı hatayı yapmıştı.

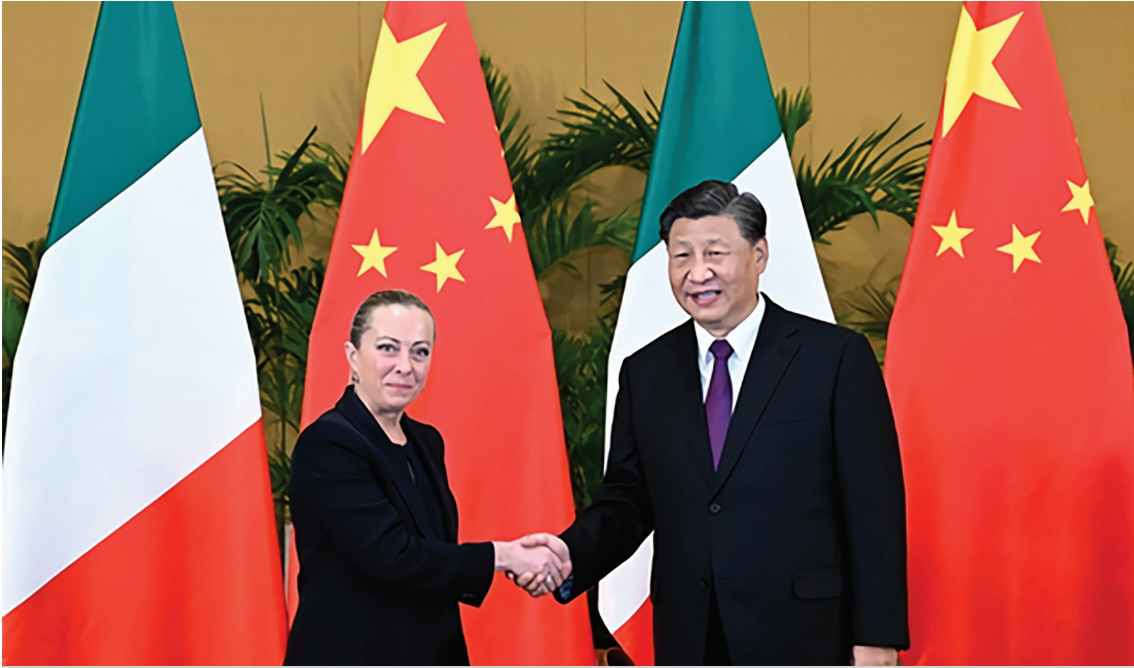
Sonuçlar bugünlere benzerdi: Üretimin çökmesi, artan işsizlik, büyük ticaret açığı ve ücretlerde düşüş.

ABD'nin Akdeniz Politikası ve İtalya'nın Yeni Hükümeti

İtalyan politikasının önünde engel olan bir başka faktör daha var: Amerika Birleşik Devletleri. İkinci Dünya Savaşı'nın sona ermesinden bu yana, Washington'un İtalyan dış politikasının gerçek yöneticisi olduğu bir gerçektir. Sözde 'Prima Repubblica' yıllarında bile İtalya, temelde sınırlı egemenliğe sahip bir ülke olarak kalmasına rağmen, kendisi için önemli özerklik alanları oluşturmayı başarmıştı. Son otuz yıldaysa Roma'nın neredeyse tamamen Washington ve Brüksel'in çıkarlarına tabi kılındığına tanık olduk.

Obama'nın ikinci dönemi ve Donald Trump'ın dört yılı boyunca, Akdeniz'de (Mare Nostrum) -özellikle Doğu Akdeniz'de- açıkça ABD kademeli olarak geri çekilmekteydi. Demokrat Joe Biden'ın iktidara gelişiyle ABD, Rimland'ın bir bölümünü ve bununla birlikte Rusya ve Çin gibi Avrasya güçlerinin yükselişini kontrol altına almak için bir kez daha Akdeniz ağını örmeye başladı. Bir diğer amaç da deniz ve kara jeopolitik paradigmalarını bütünleştirmeye çalışan Çin'in Yeni İpek Yolu'nun başarısını önlemektir.

Bu jeopolitik senaryoda, Giorgia Meloni liderliğindeki Atlantikçi bir hükümete sahip olan İtalya, güney kanada yönelik yeni NATO

Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, İtalya Başbakanı Giorgia Meloni ile 16 Kasım 2022'de Bali'de bir araya geldi.
(Çin Halk Cumhuriyeti Hindistan Elçiliği, 2022)

stratejisinde önemli bir rol oynayabilir. Biden'ın eski dış politika danışmanı olan Michael Carpenter'ın 2020'de 'La Stampa' gazetesine verdiği röportajda söylediği gibi: "Bunu İtalyanlarla birlikte koordine etmemiz gerekmektedir. Bence NATO'nun güçlendirilmesi gereken Kuzey Afrika ve Akdeniz ile ilgili güney stratejisi için son derece önemli bir rol oynayacaksınız. Bu bölgelerde liderlik rolü üstlenebileceğinizi düşünüyoruz." (La Stampa, 2020). Aynı zamanda, Doğu Akdeniz havzası söz konusu olduğunda ABD, NATO'nun merkezi askeri noktası olarak, özellikle Türk karşıtı bir işlevle, Yunanistan'ı seçmiştir. Bunda, giderek Doğu'yla yakınlaşan Türkiye'yi kuşatmak amacıyla Yunanistan ve Kıbrıs'ı piyon olarak kullanmayı öngören askeri ve jeopolitik bir strateji inşa etmiş olmasının da payı bulunmaktadır.

BRICS Alternatifi

Bahsedilen koşullar, İtalya'yı gittikçe kritik hale gelmekte olan bu boğucu atmosferden kendini nasıl çıkaracağını düşünmeye zorlamaktadır. Dahası, Avrupa Birliği'nin Moskova'nın sağladığı ucuz gazı bağımlı olduğu koşullarda, Rusya'ya uygulanan yaptırımlar nedeniyle enerji krizinin kendini iyice hissettirme riski vardır.

Bu bağlamda İtalya, rotasını yeni çok kutuplu dünyayı temsil eden BRICS'e (Brezilya, Rusya, Hindistan, Çin ve Güney Afrika) çevirebilir.

BRICS grubu, Rusya'nın çok kutuplu bir uluslararası sistem için çalışan ülkeler arasında işbirliğini geliştirme isteği üzerine kuruldu. Bu kuruluşla rekabet yerine işbirliği, daha dengeli bir kalkınma ve reel ekonominin finansal ekonomi üzerindeki birincil rolüne geri dönüş hedeflendi.

BRICS, düşüşte olan Avrupa Birliği'nden farklı olarak üye devletlerin kendi özgün benliklerini destekleyen, koruyan ve geliştiren bir projedir. Ulus devletlerin egemenliğine, toprak bütünlüğüne, bağımsızlığına, birliğine ve egemen eşitliğine değer vermektedir. BRICS'e katılan İtalya, Rusya ve Çin'in katkısıyla, geçmişte olduğu gibi Akdeniz'in ağırlık merkezi, birleştirici ve istikrarı sağlayan gücü olma rolünü yeniden kazanabilir. Bu proje aynı zamanda enerji sektöründe Eni, savunma sektöründe Leonardo gibi 'şampiyonları', tarım-gıda pazarını ve turizm sektörünü daha da geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Dahası, resmi olarak halen Atlantik sistemi içinde bulunmasına rağmen, bugün Avrasya'yla yakın ilişkiler kurmaya başlayan ve BRICS adayı başka bir Akdeniz ülkesi daha vardır: Türkiye. Türkiye'nin Akdeniz'deki jeopolitik öncelikleri İtalya ile uyusmaktadır ve o da aynı İtalya gibi bir deniz gücüdür. Roma ve Ankara, birlikte çalıştıklarında Akdeniz'i istikrara kavuşturarak ve emperyalistleri kovarak onu bir fırsatlar denizi haline getirme yeteneğine sahip olacaklardır. Bu BRICS'in de arzu ettiği bir durumdur.

BRICS alternatifi, İtalya'nın kendisini Avrodan ve Avrupa Merkez Bankası'ndan kurtarmasına ve böylece kaybettiği para politikası egemenliğini geri kazanmasına izin verecektir. Böylece Roma, ülkeyi iflasa sürükleyen bu kafesten kurtulmayı başarabilecektir. Nihayetinde İtalya, Soğuk Savaş sırasında oynadığına benzer bir diplomatik rolü yeniden kazanabilecektir.

ABD'nin gerilemesi ve Avrupa'nın kendi kendini sabote etmesi, eşi benzeri görülmemiş

senaryoların ortaya çıkmasının koşullarını oluşturmaktadır. Ancak bu hükümetin böyle bir yola girebilecek siyasi iradesi ve hatta muhtemelen buna yetecek gücü bile yoktur. Gramsci'yle bitirecek olursak: "Eski dünya ölüyor. Yeni dünya yavaş yavaş ortaya çıkıyor. Ve ikisinin şafağında, canavarlar doğuyor."

Kaynakça

- Bloomberg (2018), Is the Euro to Blame for Italy's Economic Woes? Retrieved from <https://www.bloomberg.com/news/articles/2018-12-18/is-the-euro-to-blame-for-italy-s-economic-woes#xj4y7vzkg>
- Eurostat (2022), Main GDP aggregates per capita. <https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/> adresinden alındı.
- Çin Halk Cumhuriyeti Hindistan Elçiliği. (2022) http://in.china-embassy.gov.cn/eng/zgxw/202211/t20221117_10976697.htm adresinden alındı.
- IZA Institute of Labor Economics (2020), Covid-19 and the labor market. Retrieved from <https://covid-19.iza.org/crisis-monitor/italy/>
- La Stampa (November 2020), Carpenter: "Per Biden l'Italia è strategica ma attenti a Russia e Cina". Retrieved from <https://www.lastampa.it/topnews/primopiano/2020/11/11/news/carpenter-per-bidenl-italia-e-strategica-ma-attenti-a-russia-e-cina-1.39524269/>
- Openpolis (2021), L'Italia è l'unico paese europeo in cui i salari sono diminuiti rispetto al 1990. Retrieved from <https://www.openpolis.it/numeri/litalia-e-lunico-paese-europeo-in-cui-i-salari-sono-diminuiti-rispetto-al-1990/>
- Panorama (2018), L'euro ha rovinato l'Italia, lo dice Bloomberg. Retrieved from <https://www.panorama.it/economia/euro-rovinato-italia>
- Telos Press (1975), Reference from History, Philosophy and Culture in the Young Gramsci